

SYLLABUS

PROWADZĄCY (imię nazwisko i tytuł naukowy) Jolanta Kowal, dr, prof. nadzw.

TYTUŁ ZAJĘĆ: Demografia

RODZAJ ZAJĘĆ: obligatoryjne

FORMA ZAJĘĆ: wykład,

TOK STUDIÓW: niestacjonarne*

SEMESTR: zimowy

IŁOŚĆ GODZIN DLA JEDNEJ GRUPY: 15 godzin

FORMA ZALICZENIA: zaliczenie pisemne w formie testu

PUNKTY ECTS:

TEMATY KOLEJNYCH ZAJĘĆ:

1. Demografia jako dyscyplina naukowa – wykład wprowadzający
2. Rozwój myśli demograficznej, współczesne teorie ludnościowe
3. Źródła i zakres informacji o ludności
4. Metody analizy stosowane w demografii
5. Struktura ludności według płci, wieku i stanu cywilnego
6. Struktura ludności według miejsca zamieszkania, cech społeczno-zawodowych i wykształcenia
7. Proces formowania i rozpadu rodzin (cz. I): małżeństwa, ich rozpad (rozwody, separacje)
8. Proces formowania i rozpadu rodzin (cz. II): urodzenia (konceptje, charakterystyka zjawisk - Polska a Europa)
9. Zachorowalność i umieralność (konceptje, charakterystyka zjawisk – Polska a Europa)
10. Proces starzenia się ludności (konceptje, charakterystyka zjawisk – Polska a Europa)
11. Ruch wędrowniczy ludności (konceptje)
12. Współczesne migracje Polaków (migracje wewnętrzne i zewnętrzne)
13. Prognozy demograficzne
14. Polityka ludnościowa (definicje, typy, stosowane narzędzia)
15. Wykład podsumowujący

LITERATURA DO KOLEJNYCH ZAJĘĆ (adres bibliograficzny wraz z podaniem stron):

Podręczniki:

J. Z. Holzer, *Demografia*, PWE, Warszawa 2003

M. Cieślak (red), *Demografia. Metody analizy i prognozowania*, PWN, Warszawa 1992

J. Balicki, E. Frątczak, Ch. B. Nam, *Przemiany ludnościowe. Fakty-interpretacje-opinie*, IP UKSW, Warszawa 2003, cz. I *Mechanizmy przemian ludnościowych* (s. 25-324)

Literatura uzupełniająca:

M. Okólski, *Demografia. Podstawowe pojęcia, procesy i teorie w encyklopedycznym zarysie*, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2004

M. Okólski, *Demografia zmiany społecznej*, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2004

1. M. Okólski (red.), *Teoria przejścia demograficznego*, PWE, Warszawa 1990

1a. M. Okólski, *Modernizacja społeczeństwa a przejście demograficzne*, s. 14-40

5. A. Szuman, *Motywy pracy zawodowej matek pracujących w fazach cyklu życia rodziny / Poznań : "Bonami", 2001. - 126 s. : tab., wykry. (w tym kolor.) ; 24 cm (Badania nad Rodziną / Akademia Ekonomiczna w Poznaniu. Centrum Badań nad Rodziną ; nr 3)*

Materiały źródłowe:

Raporty Rządowej Rady Ludnościowej, Roczniki Demograficzne, Roczniki Statystyczne

Raport z NSP 2002, GUS, Warszawa 2004

Inne:

Seria publikacji I Kongresu Demograficznego w Polsce (tomy I-XVII)

„Studia Demograficzne” (rocznik)

DEMOGRAFIA

program ćwiczeń

SYLLABUS

PROWADZĄCY (imię nazwisko i tytuł naukowy) Jolanta Kowal, dr, prof. nadzw.

TYTUŁ ZAJĘĆ: Demografia

RODZAJ ZAJĘĆ: obligatoryjne

FORMA ZAJĘĆ: ćwiczenia,

TOK STUDIÓW: niestacjonarne*

SEMESTR: zimowy

IŁOŚĆ GODZIN DLA JEDNEJ GRUPY: 15 godzin

FORMA ZALICZENIA: zaliczenie pisemne w formie pracy pisemnej

PUNKTY ECTS:

TEMATY KOLEJNYCH ZAJĘĆ:

ĆWICZENIA - ZAGADNIENIA

Lp.	Temat	Literatura do tematu
1	<u>Przedmiot demografii społecznej</u> - demografia jako nauka - historyczny rozwój demografii - podział demografii i podstawowe zagadnienia demograficzne - współczesne teorie demograficzne	M. Mitręga, Katowice 1995; s.11-24.
2	<u>Stan i rozmieszczenie terytorialne ludności</u> - ludność obecna i zamieszkała - gęstość zaludnienia - podstawowe czynniki determinujące rozmieszczenie ludności - stan i terytorialne rozmieszczenie ludności w Polsce, Europie i na świecie	J. Holzer, Demografia, Warszawa 2003; s.118-140. M. Mitręga, Katowice 1995; s. 147-158.
3	<u>Struktura ludności według płci i wieku</u> - czynniki wpływające na kształtowanie się proporcji płci - pojęcia związane z wiekiem: wiek, trwanie życia, wiek kalendarzowy, wiek biologiczny - czynniki kształtujące strukturę wieku	J. Holzer, Demografia, Warszawa 2003; s.140-151. M. Mitręga, Katowice 1995; s. 44-56.
4	<u>Ludność wiejska i miejska. Urbanizacja</u> - kryteria wyodrębnienia osiedli wiejskich i miejskich - pojęcia: wieś, miasto, aglomeracja, konurbacja, procesy urbanizacji	J. Holzer, Demografia, Warszawa 2003; s. 130-135. M. Mitręga, Katowice 1995; s. 133-138.
5	<u>Stan cywilny ludności</u> - podstawowe kategorie stanu cywilnego - małżeństwo: pojęcie, formy (monogamiczne, poligamiczne, konsensualne), rodzaje (endogamiczne, egzogamiczne) - czynniki kształtujące liczbę zawieranych małżeństw - rozwody, separacje, owdowienia - bilans małżeństw	J. Holzer, Demografia, Warszawa 2000; s.151-155 i 174-186. M. Mitręga, Katowice 1995; s. 56-57 i 79-85.

6	<u>Rodzina i gospodarstwo domowe.</u> - pojęcia: rodzina, pokrewieństwo, powinowactwo, krewni zstępni, krewni wstępni, pokolenie, generacja, stopień pokrewieństwa, - typy i funkcje rodzin - typologia gospodarstw domowych - metody pomiaru wielkości rodzin i gospodarstw domowych - współczesne ustawodawstwo o rodzinie	J. Holzer, Demografia, Warszawa 2003; s. 50-51. M. Mitręga, Katowice 1995; s. 168-187 i 204-216.
7	<u>Ruch naturalny ludności.</u> - urodzenia, płodność, zgony - umieralność, śmiertelność - metody badania płodności, urodzeń	J. Holzer, Demografia, Warszawa 2003; s.170-173 i 176-259. M. Mitręga, Katowice 1995; s. 71-79 i 86-94.
8	<u>Ruch wędrownicy ludności.</u> - imigracja, emigracja, repatriacja, uchodźstwo - źródła danych o ruchu wędrownym - pobyt czasowy, stały, ruchy wahadłowe - polityka migracyjna.	J. Holzer, Demografia, Warszawa 2003; 283-297. M. Mitręga, Katowice 1995; s.99-130.

Aby student otrzymał zaliczenie z przedmiotu, zobowiązany jest do:

- a) obecności aktywnej na zajęciach
- b) wykonać opracowanie (w parze) na temat: „**Analiza demograficzna wybranego obszaru**“
- c) uzyskać ocenę pozytywną na kolokwium

Sposób i termin oceny: kolokwium

Literatura:

Cieślak, M., 1992, *Demografia. Metody analizy i prognozowania*. PWN Warszawa.
Holzer, J.Z., 2003, *Demografia*. PWE, Warszawa, 364 s.
Kurkiewicz, J., 1992, *Podstawowe metody analizy demograficznej*. PWN, Warszawa.
Okólski, M., 2004, *Demografia*. Scholar, Warszawa, 238 s.
Strzelecki, Z., red., 2004, *Problemy demograficzne Polski przed wejściem do Unii Europejskiej*. PWE, Warszawa, 360 s.

Źródła: dane Urzędów Statystycznych powiatowych, wojewódzkich lub GUS.